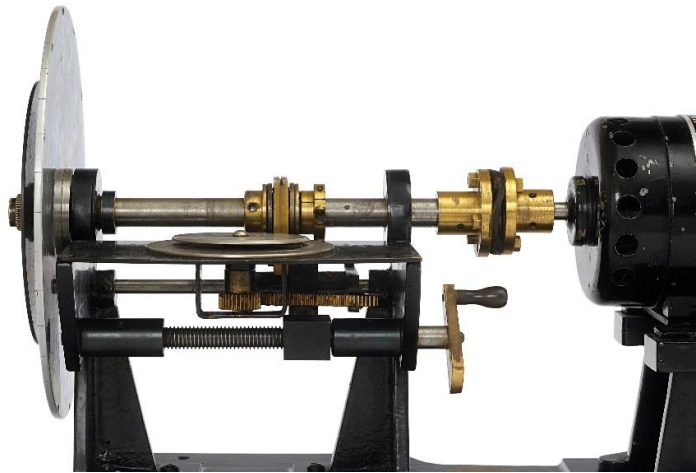

XXVI SCIENTIFIC CONFERENCE

EMPIRICAL STUDIES IN PSYCHOLOGY

15 – 18TH OCTOBER, 2020.

FACULTY OF PHILOSOPHY, UNIVERSITY OF BELGRADE

INSTITUTE OF PSYCHOLOGY
LABORATORY FOR EXPERIMENTAL PSYCHOLOGY
FACULTY OF PHILOSOPHY, UNIVERSITY OF BELGRADE

XXVI SCIENTIFIC CONFERENCE

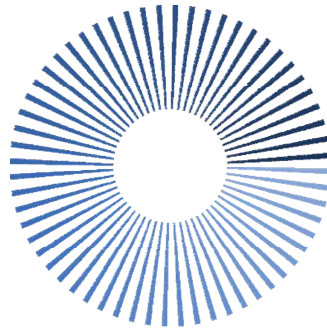
EMPIRICAL STUDIES IN PSYCHOLOGY

15 – 18TH OCTOBER, 2020.

FACULTY OF PHILOSOPHY, UNIVERSITY OF BELGRADE

INSTITUTE OF PSYCHOLOGY

LABORATORY FOR EXPERIMENTAL PSYCHOLOGY
FACULTY OF PHILOSOPHY, UNIVERSITY OF BELGRADE

BELGRADE, 2020

Programme committee:

Orlando M. Lourenço, Kai Ruggeri, Claus-Christian Carbon, Agostini Tiziano, José M. Peiró, Gonida Sofia-Eleftheria, Milica Vukelić, Ivana Stepanović Ilić, Zora Krnjaić, Dejan Todorović, Sunčica Zdravković, Iris Žeželj, Danka Purić, Zvonimir Galić, Kirsten E. Bevelander, Dušica Filipović Đurđević, Slobodan Marković, Jérémy Lemoine, Ksenija Krstić, Dražen Domijan, Oliver Tošković, Pavle Valerjev, Denis Bratko, Petar Čolović, Jelena Matanović, Janko Međedović, Marija Branković, Anja Wertag, Dragana Stanojević, Maja Savić, Nataša Simić, Maša Popović, Darinka Anđelković, Tamara Džamonja Ignjatović, Marko Živanović, Goran Opačić, Aleksandar Kostić, Nenad Havelka, Kaja Damnjanović, Marina Videnović (chairwoman)

Organizing committee:

Marina Videnović, Slobodan Marković, Dušica Filipović Đurđević, Olga Marković Rosić, Ivana Stepanović Ilić, Predrag Nedimović, Ksenija Mišić, Milana Rajić, Marko Živanović, Nataša Simić

Conference volunteers:

Ana Avramović, Jelica Jovanović, Ivana Jovanović, Darja Devedzić, Emilija Radovanović, Jana Dimoski, Miljana Nikolić, Sara Dojčinović, Jana Ikodinović, Mia Medojević, Ana Petić, Ivana Janjić, Božidar Antić, Jelena Jašović

odnosu na pol ($F(1) = 6.868, p < .01$), obrazovanje ($F(19) = 2.234, p < .01$), zaposlenost ($F(6) = 2.02, p < .01$), finansijske situacije ($F(4) = 3.784, p = 0.05$), i mestu stanovanja ($F(66) = 5.263, p < .01$), dok se razlike u ekološkom ponašanju vide samo po poslednje dve demografske karakteristike. Zaključujemo da žene, osobe sa nižim stepenom obrazovanja, u lošijoj finansijskoj situaciji (posebno penzioneri ili osobe bez posla) imaju pozitivnije ekološke stavove. Nalazi su tumačeni u svetlu teorije planiranog ponašanja.

Ključne reči: ekološki stavovi, ekološka ponašanja, socio-demografski korelati

ECOLOGICAL CONSCIENTIOUSNESS: ENDORSEMENT OF ECOLOGICAL ATTITUDES AND BEHAVIORS IN A SERBIAN POPULATION

Serbia seems to be stagnating in terms of ecological awareness and “green” policies. Even though studies show relatively positive attitudes towards ecology among the Serbian population, environmental protection is still not a priority. This inconsistency is not surprising given that previous research has shown differences between environmental attitudes and behavior. In this research we attempt to conduct the first comprehensive analysis of environmental attitudes of the Serbian population. Using a nationally representative sample ($N=1183$), gathered in 2019, we examine the endorsement of: a) ecological attitudes, b) ecological behaviors’, as well as their relationship, and demographic variance. Results show relatively positive ecological attitudes ($AS = 3.97$ on a 5 point Likert scale, $SD=1.12$), and behaviors ($AS = 2.86$ on a 4 point Likert scale, $SD = 1.33$). The correlation between these two variables was moderate ($r=.292, p < .01$), and there was significant variance differences regarding gender ($F(1) = 6.868, p < .01$), education ($F(19) = 2.234, p < .01$), employment status ($F(6) = 2.02$), SES ($F(4) = 3.784, p = 0.05$), religion ($F(6) = 2.63, p = 0.15$), and dwelling ($F(66) = 5.263, p < .01$). Implications of results are discussed using planned behavior theory.

Keywords: ecological attitudes, ecological behavior, socio-demography

POREĐENJE BAZIČNE STRUKTURE SOCIJALNIH STAVOVA ODRASLIH I ADOLESCENATA

Nevena Mijatović

Laboratorija za istraživanje individualnih razlika, Filozofski fakultet u Beogradu |
nevena.g.mijatovic@gmail.com

Počevši sa merenjem na najnižim uzrastima uočava se povećanje diferencijacije crta ličnosti iz leksičkog pristupa, a zatim povraćanje integracija i stabilnost sve dok se ne uspostavi tradicionalno 5-dimenzionalno rešenje u adolescenciji. Analoški, leksički pristup u izučavanju socijalnih stavova može da pruži isti potencijal za ispitivanje razvojnih pravilnosti. Izvedena je studija poprečnog preseka na četiri uzrasne grupe - prvi razred srednje škole ($N=212$), treći ($N=222$), prva godina studija ($N=197$) i odrasli ($N=540$). Korišćen je upitnik Leksičkih socijalnih stavova – Srbija (LSS-S-60) koji ispituje 6 dimenzija. Na svakom uzrastu je sprovedena eksploratorna faktorska analiza sa 6 fiksiranih faktora i promax rotacijom. Za proveru kongruentnosti ekstrahovanih faktora kod adolescenata u odnosu na odrasle, korišćeni su Takerovi koeficijenti (rc). Nacionalistički i stavovi prema Tradicionalnim i religioznim izvorima autoriteta pokazuju visoku kongruentnost na sva tri uzrasta u poređenju sa odraslima (rc u rasponu .896-.936).

Egalitaristički i Humanistički stavovi su kod prvaka ujedinjani u jedan faktor koji opisuje opštu tendenciju (ne)odobravanja postojećeg ekonomsko-političkog poretka. Kod trećaka ($r_c=.873$) i studenata ($r_c=.843$) izdvaja se faktor Egalitarističkih stavova kongruentan sa Egalitarističkim stavovima odraslih dok se Humanistički stavovi još uvek nisu izdvojili kao stabilan faktor ($r_c=.751$, odnosno $r_c=.609$). Stavovi prema zastupanju Ličnih interesa i prema Spiritualnosti kod prvaka i trećaka su kongruentni (r_c u rasponu .875-.900) sa stavovima odraslih, ali kod studenata nisu ($r_c=.672$, odnosno $r_c=.835$). Leksički socijalni stavovi kroz uzraste obuhvaćene studijom uglavnom pokazuju povećavanje integracije i stabilnosti (Tradicionalni i religiozni izvori autoriteta i Nacionalistički) ili su u procesu diferencijacije i počinju da nalikuju na stavove odraslih (Humanistički i Egalitaristički). Ipak, pogoršavanje stabilnosti stavova prema Ličnim interesima i Spiritualnosti koje se uočava kod najstarijih adolescenata osporavaju zaključivanje o trendu povećavanja diferencijacije, a zatim i integracije. Kada je u pitanju prediktivnost merenja leksičkih socijalnih stavova u adolescenciji LSS-60 upitnikom, šestofaktorsko rešenje pokazuje uspeh kao i na uzorku odraslih. Na svakom uzrastu objašnjeno je od 18% do 32% razlika u odnosu prema aktuelnim društvenim pitanjima u Srbiji kao što su: imigracije, nezavisnost Kosova i priključivanje Evropskoj Uniji.

Ključne reči: socijalna kognicija, ortogenetički princip razvoja, diferencija i integracija, socijalni stavovi, individualne razlike

COMPARISON OF BASIC SOCIAL ATTITUDES STRUCTURE IN ADULTS WITH ADOLESCENTS

Cross-section design was used to explore the development of social attitudes in adolescents. Sample consisted of high school first graders ($N=212$), third graders ($N=222$), first-year students ($N=197$) and adults ($N=540$). The questionnaire used was Lexical social attitudes – Serbia (LSS-S-60). Stability of six-factor solution was tested in every age group. Tucker's congruence coefficient was calculated between adolescents and adults. Attitudes toward Traditional and religious sources of authority and Nationalism were highly congruent to adults (r_c ranging between .896-.936). In the first graders, Egalitarianism and Humanitarianism attitudes build together a general factor to evaluate the current economic and political situation. Then, in third graders ($r_c=.873$) and students ($r_c=.843$), Egalitarianism attitudes emerge as a stable factor and become congruent to adults as not to be seen for Humanitarianism dimension (respectively $r_c=.751$, $r_c=.609$). Personal interests and Spiritualism are congruent in both high schooler groups to adults (r_c ranging between .875-.900), yet not congruent with adults in the student population (respectively $r_c=.672$, $r_c=.835$).

Keywords: social cognition, social attitudes, individual differences, orthogenetic principle of development, differentiation and integration

CONFERENCE SPONSORS

mbt

Креативни центар

1838

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Narodna biblioteka Srbije, Beograd

PROCEEDINGS OF THE XXIV SCIENTIFIC CONFERENCE EMPIRICAL STUDIES IN
PSYCHOLOGY (26; 2020., Beograd)

[Knjiga rezimea] / XXVI naučni skup Empirijska istraživanja u psihologiji
15–18. oktobar 2020., Filozofski fakultet, Univerzitet u Beogradu; [organizatori]

Institut za psihologiju i Laboratorija za eksperimentalnu psihologiju – 1. Izd –
Beograd: Filozofski fakultet, 2020 – 146 str.

Kor. Nasl. – Knjiga rezimea na srp. i engl. jeziku – elektronsko izdanje

ISBN 978-86-6427-163-9

1. Institut za psihologiju (Beograd)
2. Laboratorija za eksperimentalnu psihologiju (Beograd)
- a) Psihologija – Empirijska istraživanja – Knjiga rezimea